

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för naturresurser
och jordbruksvetenskap

Vi ses på Gamla torget

- En gestaltning av ett torg i Uppsala för att locka människor att stanna och mötas

Ett examensarbete av:

Sara Hambræus Victorson

Landskapsarkitektprogrammet 30 Hp
Institutionen för stad och land, Uppsala 2014

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Institutionen för stad och land, avdelningen för landskapsarkitektur, Uppsala
Examensarbete för yrkesexamen på landskapsarkitekturprogrammet
EX0504 Självständigt arbete i landskapsarkitektur, 30 hp
Nivå: Avancerad A2E
© 2014 Sara Hambræus Victorson, e-post: sara.hambræus@gmail.com
Titel på svenska: Vi ses på Gamla torget - En gestaltning av ett torg i Uppsala för att locka människor att stanna och mötas
Title in English: Let's meet at Gamla torget - A design proposal to entice people to stay and meet at a square in Uppsala city
Handledare: Ulla Myhr, institutionen för stad och land
Examinator: Tomas Eriksson, institutionen för stad och land
Biträdande examinator: Lars Johansson, institutionen för stad och land
Omslagsbild: Sara Hambræus Victorson
Upphovsrätt: Samtliga bilder/ foton/ illustrationer/ kartor i examensarbetet publiceras med tillstånd från upphovsman. Om inget anges är Sara Hambræus Victorson upphovsman
Originalformat: A4, Bifogade planscher A1
Nyckelord: Landskapsarkitektur, torg, offentlig miljö och mötesplats
Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>

FÖRORD

Arbetet du har framför dig är ett examensarbete på 30 poäng inom landskapsarkitektutbildningen på SLU i Uppsala, vilket motsvarar 20 veckors arbetstid.

Jag ville göra en gestaltning för att mötas på Gamla torget, en plats som jag passerat dagligen under mina år i Uppsala, och tog chansen genom detta examensarbete.

Tack till min handledare Ulla Myhr som hjälpt mig i examensarbetets karusell och till Bjerking för platsen hos er med alla spännande samtal på fika och i korridorer, både på Uppsala och Stockholmskontoret. Ett stort tack till kurskamraterna Karin Mellberg, Petra Löfgren, Linnéa Johansson, Jonas Eriksson, Josefine Svensson och Emma Bensköld för inspiration och glädje i processen. Till sist ett stort tack till min familj, med föräldrar som har ställt upp som bollplank såväl som support, och till Toomas Björck som uppmuntrat mig att bli klar och hjälpt mig att hitta de rätta orden när jag uppfunnit nya.

SAMMANFATTNING

I Uppsala stad, intill stadens gågata och kantad av Fyrisån ligger Gamla torget. Det är en plats som har utgjort en nyckelpunkt under mina år i Uppsala.

Jag ville ändra användningen av ett torg som många passerar men få stannat och använder. Torget har stora kvaliteter i form av utsikt, närhet till vatten samt placering i staden.

För mig personligen har jag länge tänkt på att Gamla torget har större potential än vad torgytan idag används för. Det är ett centralt beläget torg, med både utsikt och närhet till vatten. Fokus för gestaltungsförslaget ligger i att stärka torget som mötesplats. Det gör jag genom att lägga fokus på att integrera mötes- och sittmöjligheter i gestaltungslösningen.

Syftet var att skapa ett levande torg, en intressant plats för människor att stanna och mötas. Examensarbetet har titeln ”Vi möts på Gamla torget -En gestaltning av ett torg i centrala Uppsala för att locka människor att stanna och mötas”

Metoden för att genomföra gestaltningen, följde processtegen som landskapsarkitektutbildningen lär ut med inventering och analys där de viktigaste

aspekterna kondenserades till ett program. Metoden tog även inspiration från metodstegen vid produktdesign.

Min inventering och analys av Gamla torget visade att människor rörde sig över torget men sällan vistades på torgytan någon längre stund. Andra viktiga nyckelfaktorer för gestaltningen var det soliga läget samt utformningen av en bilpassage till närliggande garage. Relationen mellan bilar och gångtrafikanter var otydlig, vilket påverkade platsen negativt och gjorde upplevelsen stökig.

Litteratursökningen utfördes efter nyckelorden; Landskapsarkitektur, torg, offentlig miljö och mötesplats.

Litteraturen visade att följande faktorer är viktiga för att skapa en mötesplats: att vägar korsas, att man bygger ett intresse för platsen, tillgång på vegetation, tydlighet i relation mellan bilister och gångtrafikanter, inbjudande effekter både dag och kvällstid, utformning med valmöjligheter och slutligen att platsen går att nå på ett enkelt sätt.

Gestaltungsförslaget tog hjälp av litteraturen för att nå syftet att skapa en mötesplats. Resultatet blev ett torg där torget fick spela en stor roll. Förstörade bokstäver med torgets namn användes som sittplatser och för att uppmärksamma torgets gränser

användes ett pilträd, med starkt hängande grenar som en förträngning vid passagen mot gågatan.

Examensarbetet redovisas som planscher för att använda de verktyg för presentation som används inom yrket. Textbilagan beskriver projektets syfte, avgränsning och metod samt innehåller reflektioner över resultatet i en diskussionsdel. I textbilagan återfinns även själva litteraturstudien för projektet.

SUMMARY

View towards northwest.

In Uppsala city, close to the biggest shopping street in close proximity to Fyrisån river you find Gamla torget. It's a city square that has been a key point in my everyday life as a citizen of Uppsala. But when I thought about it I have never actually ever stayed in the square for any purpose other than to park my bicycle. When I observed other peoples behaviour, it seemed to be common that Gamla torget was more of an passageway than a location where people would stay.

I wanted to change the use of the square and decided to make a design proposal for Gamla torget as my master project.

I have chosen Gamla torget with the intention to create a design with the purpose of creating an interesting place for people to stay and meet each other.

The title of this project is: "Let's meet at Gamla torget -A design proposal to entice people to stay and meet at a square in the central part of Uppsala city".

METHOD

My method is based on the processes of landscape architecture taught during our five years of education at the Swedish University of Agriculture in Uppsala. The method includes making an inventory of the location with its surroundings and using this inventory to analyze how and why features and designs can be used and how and where there is need of improvement. After inventory and analysis the most important features of function, appearance and use, are condensed into a program as a base for the design.

My method is also inspired by the way product designers work in steps towards developing new products. This inspiration comes in the form of handling the city square Gamla torget as a product having the purpose of making people interested in staying and getting together.

First I made an inventory of Gamla torget, where I looked at nearby squares, outlooks from Gamla torget, how people moved as well as the objects and features that could be found at the square. The data in the inventory formed leading factors showing that people were moving over the square but rarely staying at it. Other main key factors were light and shade studies over the

square and cars parking and driving all over the square.

Further analysis of the inventory resulted in the conclusion that Gamla torget was used by citizens more as a pass through than a place to linger on. At the same time the movement of people meant that the place quickly could be transformed and be used as something else, since people were already passing by and through this location.

The current planning of Gamla torget seemed to somewhat limit the movement of cars, but lacking in its effect. The square also posed a difficult relationship between pedestrians, cyclists and drivers and made it more of a parking lot than a place for people to sit and meet.

LITERATURE

After the possibilities and limits in the current design and planning of the square had been identified, I searched in literature for options and explanations on how to get people to stay and meet each other, using the following key words (here translated into English): Landscape architecture, square, public space and meeting point.

Among the explanations of what forms a meeting place, was the fact that paths cross and people meet on their way to goal points

in the environment (Andersson 2013, p. 46). A meeting point also relies on the fact that people choose to move into the area (Mandanipour 2010, p. 83).

To create interest, trees can be used as decoration and to create enclosure and walls (Cullen 1971, p. 19 & pp. 82-83).

Allowing traffic often leads to more traffic so it's important to limit or allow depending on the purpose (Cullen 1971, p. 122).

Another important factor in getting people to stay and meet is that there are enough benches to invite everybody that wants to stay (Andersson 2013, p. 46). One consideration is, designing with the knowledge of the different intimate relations between people, making it easy to sit together with others and also easy to use the place alone (Gehl 2010, pp. 23-25 & Regionalplanekontoret 2010, p. 38). To attract everybody it's important to make it easy to cross and reach the location even during winter (Berglund, Eriksson & Ullberg 2011, p. 44).

Lighting during nights and evenings is a way to showcase different parts of the design (Gehl 2010, p. 180).

RESULT

Using the theoretical explanations and options I found during the literature research, I formed a program for the design to rely on. The most important aspect was to connect the name Gamla torget to the location, in a way that people could remember.

The result is a square with an identity based on letters in human scale and vegetation as walls. The relationship between cars and pedestrians and bicycles is solved by changes in the colour of the ground surfaces.

I have chosen to show my work as posters since landscape architects use this as a presentation technique in their profession.

Design proposal of the square, plan

DISCUSSION

To create an identity, with intentions to attract the interest of passersby, the unique look of the square is important. Enlarged lettering is a strong alternative that was found in literature about name giving (Potteiger & Purinton 1998 s. 77).

To use letters to form Gamla torget's name is a design that stands out in the comparison with nearby existing squares in Uppsala. Since it is possible to choose what kind of seating you like, the design adds another level of attraction.

To create shapes with defined corners I used bronze as the material because it is functional when it comes to conducting heat. It can also be combined with light fittings. The material is well known and proven to work in public places since it is common to use.

Since the letters are an important part of the design the square requires a high degree of maintenance.

The differences in colour of the paving were created to work as a path that restricts the cars access to the plaza surface. To create one more level towards a clear use of the square, and a separation of use, a big willow is placed in the upper side of the square.

Drivers' attention will be sharpened as their vision over the square becomes partially blocked by the big tree. The argument for the tree placement is the powerful benefits of its function as enhancing the space as well as the benefits of a speed reduction. Cargo transports to the garages will be affected by the large willow as it narrows the driving area.

Passage possibilities for reaching the square surface was important to retain since it also includes the human movement across the square

Magnolia Kobus attraction for visitors lies in its large exotic flowers bloom on bare branches. With its powerful expression the trees will be in balance with the design letters.

For access to the entire surface, even during winter, the hole square will be heated in the ground level.

Boundaries of the work area included the surrounding environment that could affect the use of the Square.

Gamla torgets' surface is relatively small and there are many functions that have to interact for the place to work.

The theory focused on the facts concerning how to get people to stop and meet.

Literature search was made to find information related to the project's keywords, with the intention to create a clear link between performance and results.

View towards northeast

INNEHÅLL:

FÖRSTUDIE 9

INGRESS 9

SYFTE MÅL & FRÅGESTÄLLNING 10

AVGRÄNSNING 10

LÄSANVISNING 10

MÅLGRUPP 11

METOD 11

ARBETSGÅNG 11

LITTERATUR 13

FÖRSLAG 16

GESTALTNING BASERAD PÅ TEORI 16

BESKRIVNING AV GESTALTNINGSFÖRSLAG 17

BOKSTÄVER SOM SITTPLATSER 17

GÅNGTRAFIK, BILPASSAGE, BUTIK & RESTAURANGVERKSAMHET 18

GRÖNSKA 19

UPPVARMD MARK 19

DISKUSSION 21

LITTERATURDISKUSSION 21

PLATS & GESTALTNINGS-DISKUSSION 21

METODDISKUSSION 22

SLUTSATS 22

NYA FRÅGOR 22

REFERENSER 23

LITTERATURREFERENSER 23

BILDREFERENSER 23

FÖRSTUDIE

INGRESS

Till och från staden passerar människor Gamla torget. Solen skiner och ån sprider en frisk doft av vår.

En gammal dam passerar parkbänkarna som står uppställda på rad och bestämmer sig för att sätta sig en stund. Hon sätter handväskan i sitt knä och sluter ögonen.

Några ungdomar går skrattande över torget i riktning mot gränden med glassar i händerna.

På en bänk sitter en ung tjej och ser sig omkring, som om hon väntade på någon men inte vill bli överraskad. Varje gång någon passerar bakom bänken vänder hon sig om för att se vem det är och vad som händer bakom ryggen på henne.

En bil kör in och parkerar bakom raden med bänkar.

En lastbil börjar backa och ljudet ekar över stenläggningen.

Här i historien finns inte Gamla torget med. Varför borde det finnas med, kanske du undrar? Vad finns det där?

Svaret är att det idag inte är mer än smågatsten och några bänkar placerade mitt på en yta som heter Gamla torget. Men,

säger jag, tänk vad som skulle kunna finnas här.

Tänk på hur du passerar förbi platsen, ofta, kanske utan att tänka på det, förmodligen på väg mot en målpunkt någon annanstans.

Tänk om det var en mötesplats istället. En plats där vi kunde sitta och koppla av, låta solens strålar värma oss och passa på att njuta när vi väntar på kompisen, kollegan eller familjen.

Jag ville utforma en gestaltning på Gamla torget där människor kunde stanna upp och mötas. Gamla torget är en plats som jag har tänkt på under lång tid och nu har jag en chans att få jobba med och lära känna bättre genom mitt examensarbete.

SYFTE, MÅL OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med mitt examensarbete är att presentera ett gestaltungsförslag för Gamla torget, där torgytan fungerar som en plats för möte och samvaro, vilket inte är fallet i nuläget. Jag vill utforska och lära mig vad det är som gör att människor stannar på en plats. Mitt fokus är att uppmärksamma och koppla Gamla torgets namn till lokaliseringen i Uppsala stad.

Målet är att gestaltungsförslaget ska locka människor att stanna och mötas på torget och att platsens värde på så sätt uppmärksammas.

Jag ville ändra användningen av ett torg som många passerar men få stannar och använder. Torget har stora kvaliteter i form av utsikt, närhet till vatten samt placering i staden.

Jag har länge tänkt på att det är synd att platsen inte används till den potential den har. Det är ett centralt beläget torg, med stora kvaliteter i utsikt, närhet till vatten. Därför bestämde jag mig för att göra ett gestaltungsförslag till Gamla torget som mitt examensarbete. Ofta när man stämmer träff vill man sitta ner för att vänta, prata eller umgås. Lika så när man är ensam känns det naturligt om man har ett ställe att sätta sig

ner på.

Fokus för gestaltungsförslaget ligger därför på att integrera sittmöjligheter med gestaltungslösningen.

Frågan är hur Gamla torget kan gestaltas för att locka människor att stanna och mötas istället för att använda torget i huvudsak som en passage mellan målpunkter.

För att svara på frågan behöver jag veta mer om vad det är som får en människa att vilja stanna upp och mötas på en plats. Till min hjälp har jag tagit litteratur som berört områden kring att stanna, vila, välja platser, attraktivitet i offentlig miljö, mötesplatser, torg, identitet och teori kring människors olika val av miljö.

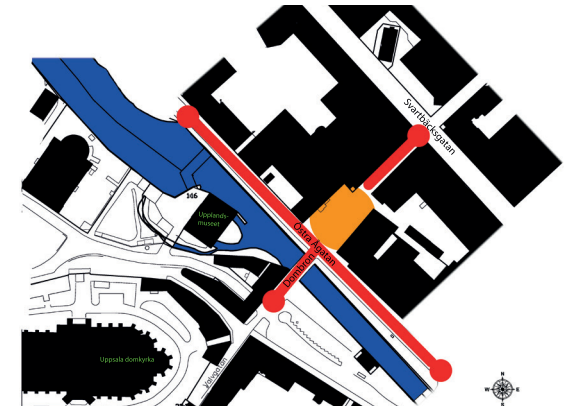
AVGRÄNSNING

Jag har valt att arbeta med Gamla torgets funktion som social mötesplats i staden.

Avgränsningen är definierad som bilden visar, där det orangea området är Gamla torget och det röda linjerna är områden som är viktiga för torgets användning.

Mitt resonemang för avgränsningen är att cykelparkeringar, gångstråk och tillåtande av biltrafik påverkar användningen av Gamla torget.

För att kunna göra ett gestaltungsförslag för Gamla torget där torgets gestaltning kan användas optimalt blir ytanvändningen runt torget viktig.

LÄSANVISNING

Arbetet består av planscher i formatet A1, som utgör examensarbetets grundstomme och som komplement till planscherna är denna textbilaga. Där finns inventering, analys, program och gestaltungsförslag.

Textbilagan är en fördjupning av planschernas innehåll. Texten ger en redovisning av examensarbetets olika delar

med reflektion, diskussion och referenstexter.

MÅLGRUPP

Examensarbetet ska inspirera studenter och verksamma landskapsarkitekter att utforska relationen mellan utformning och förväntade resultat i gestaltningsförslag. Slutligen är målet att nå Uppsalas kommunpolitiker och väcka frågan om Gamla torgets potential och användning i Uppsala stad.

Fotograf Javanaud, T./ Archileaks

METOD

Examensarbetets metodavsnitt redovisas på planscherna i form av inventering, analys, program och gestaltningslösning.

ARBETSGÅNG

Processtegen med inventering, analys, program och gestaltning utgjorde

grundprincipen i mitt examensarbete.

Jag inspirerades av produktdesignens metodik genom boken *Vilda idéer och djuplodande analys* (Landqvist 1994) som ett komplement till processtegen. Det gjorde jag för att boken klargjorde val och tankar om hur en gestaltning kan utformas för att nå ett tydligt syfte. Produktdesignmetoden förenklade genom att man jobbar mot en huvudfunktion, vilket är en tydlig process mot huvudmål oavsett om det är en mugg eller mötesplats. Jag använde metoden som en inspiration och följde inte stegen fullt ut. Jag tyckte att den var lite väl detaljerad, övertydlig i stegen. Därför gjorde jag inte alla steg i bild utan höll det i tanken. Även om jag inte följde bokens metod fullt ut så kände jag att den var till hjälp för att ge mig en bra översikt över helheten och i vilken ordning man kan presentera valen.

Bokens metod berättar om stegen mot produkten enligt nedan;

I Inventering

Inventera och undersöka platsen.

Funktionsanalys

Analysera vad som saknas

Idéarbete

Hur kan det lösas?

Presentation av etapp I

Inventering, analys, lösning

2

Fortsatt designarbete

Konkretisera förslaget, ta fram underlag, dvs. skisser, skissmodeller.

Designtester, experiment och analyser.

Presentation av etapp 2

Det färdiga förslaget med skisser, skissmodeller, presentation av tester, experiment och analyser.

3

Arbete med färdigt förslag arbeta fram presentationsskisser, ritningsunderlag och modell.

Slutpresentation (etapp 3) presentation av etapp 3 och det slutgiltiga designförslaget: modell, presentationskisser, ritningsunderlag.

4

Ta fram en offert och prisberäkning.

Detta steg har jag helt bortsett ifrån då jag endast jobbat mot ett gestaltningsförslag.

Metoden går ut på att en huvudfunktion, till exempel att mötas, formuleras. För att mötas

ska då platsen ha vissa funktioner, som alla verkar för en mötesplats.

Alla funktioner skulle samlas i ett så kallat krysschema och värderas beroende av sin betydelse för funktionen. Med hjälp av poängsättning bestämdes vad som skulle finnas i slutprodukten. Jag tyckte inte att poängsystemet verkade vara till någon hjälp, därför hoppade jag över detta steg. I efterhand kan jag se fördelarna med att genomföra krysschemat, då det skulle kunna vara till stor hjälp för att förmedla val och tankar om gestaltningens utformning till läsaren.

Inventering

Inventeringar av en plats kan se ut på många olika sätt. Jag har utfört min inventering genom att studera Gamla torget i historien, i relation till omgivande torg, vad som finns på torget idag och hur det används.

Informationen från inventeringen har jag sedan värderat och det utgör min analys.

Inventering och analys av Gamla torgets betydelse för Uppsala stad.

Observation har visat sig ge tillförlitligare resultat jämfört med enkäter eller intervjuer då man får möjlighet att nå de mönster som människor använder sig av reflexmässigt (Bryman 2011, s. 273). Därför observerade jag besökarna istället för att tillfråga dem om

deras användning av torget.

Inventering och observation utfördes parallellt vid två tillfällen i oktober månad, under dagtid mellan klockan 10-14, en vardag och en helgdag. Utöver dessa längre inventeringar besöktes torget regelbundet under veckodagar, både förmiddagar samt vid slutet av arbetsdagar från september till januari månad. Jag har även, som privatperson, besökt torget flera gånger i veckan över hela året under fyra års tid. Det har gett mig en förståelse för årstidsväxlingarna på torget och studier av människors beteende och nyttjande av platsen året om.

Inventering av torgytan på Gamla torget gav mig en ytterligare förståelse för hur platsen används idag och vilka behov som finns. Det gav en grund till vad jag behövde förhålla mig till. De aspekter som ansågs viktiga och som fick fortsatt fokus i arbetet var Gamla torget som passageyta och solläget.

Analys

Analysen baserades på utförda inventeringar där inventeringarnas resultat tolkades. Resultatet av inventering och analys redovisades i form av kartmaterial på planscherna. I analysen kopplades effekten av hur Gamla torget användes, till dagens utformning. Analysen blev därför ett steg för problemanalys av torgytan.

Min analys bygger på den kunskap och de tolkningar av yttre miljö som jag har lärt mig under utbildningen till landskapsarkitekt.

Jag analyserade även inventeringarna genom att koppla företeelser till teorier om dess påverkan på människor och hur man kan ändra användningen för att få människor att stanna.

Genom att studera Upplandsmuseets bilder från år 1995- 2013 över Gamla torget, blev min analys av pollare, kedjor, urnor, skyltar och parkbänkarnas placering att det var ett sätt att försöka begränsa rörelseutrymmet för bilar på torget.

På torget observerade jag bland annat att människor, som satte sig på parkbänkarna, ofta vände sig om för att se sig över axeln och bak över torgytan. Analysen av detta gav slutsatsen att det var ett störande moment att bilar parkerade bakom bänkarna.

Analysen användes därefter till att utforma ett underlag för de förändringar som behövdes för att skapa en mötesplats på Gamla torget. Inventeringen och analysen gav mig därigenom ett program över vad som var viktigt att jobba med på torget.

Litteratursökning

Litteratursökning på nyckelord för att få människor att stanna och mötas på en plats var; torg, mötesplats, landskapsarkitektur och offentlig miljö. Med hjälp av litteraturen utvecklade jag huvudsyftet till flera programpunkter, som tillsammans verkar för att folk ska stanna och mötas.

Det finns mycket skrivet om mötesplatser och vad som får människor att vilja stanna på en plats. För att sälla i informationen och hitta fakta som berörde mitt ämne använde jag snäva sökningar på nyckelord inom epsilon och google scholar.

Sökträffarna ledde vid flertalet gånger vidare till examensarbeten, vilka jag använde som inspiration för att hitta vidare till relevant information genom referenslistor.

Jag använde nyckelorden för definition och för fakta om gestaltningslösningar. Som exempel behövde jag definiera vad en mötesplats är för att kunna skapa en. Jag valde ut de definitioner och de fakta som var konkreta och gav mig ett användbart stöd för att gå vidare med min uppgift.

Avgränsningen i informationssökning och använd information är baserad på mina val och därmed subjektiv.

Ett exempel är programpunkten - För att skapa en mötesplats behöver vägar mötas och målpunkter nås som Andersson (2013, s. 46) skriver.

Jag använde produktdesignens metod för att få ett huvudsyfte med gestaltningen, som löser problemen på platsen. Huvudsyftet var att få människor att mötas. När jag hade detta huvudsyfte sökte jag efter litteratur som gav information om hur man får människor att mötas och kunde därmed förankra gestaltningsförslaget i litteraturen.

LITTERATUR

Litteraturavsnittet behandlar den text som jag har tagit stöd av till gestaltningsförslaget.

Mötesplats

Regionalplanekontoret i Stockholm (2010, s. 38) har en sammanfattning av en mötesplats som stämmer överens med min uppfattning. De skriver att en mötesplats är en plats där människor väljer att vara, använda och dela med andra människor.

Andersson (2013, s. 46) skriver att mötesplatser istället för att vara speciella fenomen, snarare är platser där människor möts för att deras vägar korsar på väg mot målpunkter.

För att en plats ska kunna bli en mötesplats lägger jag till att platsen måste vara välkänd av allmänheten för att människor ska tala om samma plats. Identitet blir därför viktigt på en mötesplats.

Mandanipour (2010, s. 83) utvecklar resonemanget med mötesplatser och poängterar värdet av att den tänkta mötesplatsen har koppling till resten av staden för att människor ska komma till platsen.

Platsens namn

Gamla torget anlades på 1300- talet och fungerade som huvudtorget i Uppsala stad fram till 1643 då Stora torget anlades (Wahlberg, 1994 s. 113).

Namnet Gamla torget lever kvar från tiden då Stora torget anlades, Stora torget kallades från början Nya torget (Wahlberg, 1994 s. 113).

Att ge namn till ett barn är det första steget mot barnets egen identitet (Potteiger & Purinton 1998 ss. 75- 76). Ett namn är ett statiskt ord, men associationerna till namnet kan ändras (Potteiger & Purinton 1998 s. 76).

Att namnge något är en första strategi för att skapa en plats som folk känner till (Potteiger & Purinton 1998 s. 77).

Ett namn bär på associationer som leder tillbaka till namnets uppkomst och till varför namnet blev till. Författarna skriver om namnändringar som uppkommit när platser förändras, som ett exempel i Vermont där namnet översatt var Long Pond och när dammen användes till så många städer att den försvann så bytte platsen namn till Runaway Pond. (Potteiger & Purinton 1998 s. 78).

Namnen kanske inte ändras fast att platsen gör det, associationerna till platsen ihop med namnet kan då bli svåra att koppla (Potteiger & Purinton 1998 s. 78).

Namnet speglar ofta en historia. Status på en plats avspeglas ofta i namnet och namnsättning sker av en bestämd anledning. Ett namn kan till exempel visa vilken betydelse en plats har i en stad (Potteiger & Purinton 1998 s. 81).

Som designer kan man därför använda ett namn och dra nytta av dess historia för att åter namnge en plats (Potteiger & Purinton 1998 s. 91).

Att ta tillbaka ett namn är att ta tillbaka en plats (Potteiger & Purinton 1998 s. 102). Text i offentliga miljöer är enligt Cullen (1971, ss. 93-94) något som uppskattas av människor och som har använts sedan läskunnigheten blev allmän.

Skapa intresse för en plats

Cullen (1971, s. 9) går djupare in på uppbyggnader av mötesplatsers kopplingsstråk och betonar vikten av att använda mellanrummen i staden för att fånga människors intresse för en promenadväg. Han beskriver hur byggnaders placering gör mellanrummen till slutna rum eller öppna ytor (Cullen 1971, s. 9).

Skillnaden mellan att se hela promenadvägen med alla inslag från första anblick eller att upptäcka och utforska en miljö vartefter man går, menar Cullen (1971, s. 19) är direkt kopplat till hur ögat väljer att ta in information.

Genom att använda och förstärka öppningar och tillslutningar skapar man spänning i miljöer, vilket medför att ögat fångar fler intryck och man finner miljöerna intressanta (Cullen 1971, s. 19).

För att få effekten av "Här" och "Där" skriver Cullen (1971, s. 183) att man behöver hindra blicken från att se allt i ett ögonkast. Han säger att hemligheten är att omsluta för att sedan öppna igen. Då får man en förberedelse på att nästa rum är framför sig, och en förberedelse på att det kan se helt annorlunda ut än det rummet vi är i nu (Cullen 1971, s. 183).

Byggnader som står nära varandra bildar en förträngning som helt står i motsats till en öppen yta. Vid dessa platser blir det en tydlig påverkan på människorna som rör sig på platsen, och känslan av förträngning och sammanpressning blir oundviklig (Cullen 1971, s. 45).

Grönska

Berglund, Eriksson & Ullberg (2011, s. 40) visar att människor föredrar att gå intill natur och vatten vid promenader utan fast målpunkt.

Cullen skriver om den viktiga och historiska relationen mellan byggnader och träd (Cullen 1971, ss. 82-83). Träd används som en blomstervas i ett rum, för att bidra med grönska och liv, som dekoration till omgivningen nästan som en tapets roll i ett rum, som volym för att skapa slutenhet eller rum eller för att förstärka entréer (Cullen 1971, ss. 82-83).

Relationen gångtrafikanter och bilister

Mandanipour (2010, ss. 78-79) skriver att vägarna som en fotgängare väljer och anser trygga är direkt beroende av om relationen mellan bilar och gångtrafik fungerar eller känns otrygg. Vidare skriver han att en plats läsbarhet styrs av markuppbyggnaden och materialval i kombination med placering av föremål.

Gordon Cullen (1971, s. 122) studerar relationen mellan biltrafik och gångtrafik och vilka effekter som olika gestaltungs-lösningar får på en plats. Som bas för sina studier om trafik och gångtrafikanter så redogör han för det mänskliga beteendet att vilja köra ända fram till dörren dit vi ska. Han uppmärksammar läsaren om problematiken med att tillåta biltrafik på platser för att vi då också tillåter fler bilister att använda vägen (Cullen 1971, s. 122).

Att endast tillåta den biltrafik som har behörighet till fastigheterna har visat att bilförarna uppträder med försiktighet och respekt. Det beror på att de kan knytas till platsen och inte är anonyma (Cullen 1971, s. 122). Att tillåta fri biltrafik, öppnar för bilar att gena, parkera och fritt använda ytan. Bilister som inte har någon anknytning till platsen har visat sig uppträda med en lägre grad av hänsyn (Cullen 1971, s. 122).

Sittplatser

Att platsen har utrymme för människorna som passerar är avgörande för huruvida man väljer att stanna till (Andersson 2013, s. 46).

Berglund och Jergeby (1998, ss. 57-59) skriver att det offentliga rummets främsta syfte är att ge människor en känsla av tillhörighet och trygghet genom de ytliga kontakter som skapas av att se andra människor. Platser med olika

användningsområden som kan locka människor i olika åldrar och med olika intressen framhävs som en nyckel för ett uppskattat offentligt rum (Berglund & Jergeby 1998, ss. 57-59).

Gordon Cullen skriver om olika positioner i ett offentligt rum, och om intresset som människor visar för att ha överblick och komma upp i höjd i relation till andra (1971, ss. 24 & 178).

Människor gillar att hitta stöd i omgivningen, (Gehl 2010, ss. 137- 139). (2010, ss. 139-145).

Bra städer har också inbyggda möjligheter för lek enligt Gehl (2010, s. 159).

Gehl (2010, ss. 23-25) skriver att det intressantaste som en människa kan titta på är en annan människa.

Jergeby (1996, ss. 27-28) påpekar de olika typer av möten som sker mellan människor på en plats i staden. Han skriver om de olika relationerna som finns mellan människor. En viktig del är att förstå värdet av att känna sig som en del av ett större sammanhang. Detta kan uppnås genom att man sitter i en social miljö utan att personligen umgås med människorna runt omkring.

Gehl skriver också om de olika typer av intimitet som sker på en plats i en stad, att olika intimitet kräver olika avstånd mellan sittplatser och passerande (2010, ss. 23-25).

Regionalplanekontoret i Stockholm (2010, s. 38) skriver att det är viktigt att kunna vara själv på en plats med mycket folk utan att känna sig uttittad och utanför.

Tillgänglighet

Tillgängligheten under vinterhalvåret påverkar äldre personer som kan få svårt att använda platser om snöröjningen inte fungerar (Berglund, Eriksson & Ullberg 2011, s. 44).

Ljussättning

Ljussättningen under kvällar och mörka delen av året är viktigt för att en plats ska ge visuella upplevelser och kunna användas inte bara under dagtid (Gehl 2010, s. 180). Gehl skriver om ljussättningen som en upplevelse till besökaren och en chans att visa nya sidor av en plats, sidor som inte syns vid dagsljus (2010, s. 180). Upplevelsen beror på ljusets färg, armaturers sammanhållning i utseende, placering med mera och allt detta påverkar upplevelsen av platsen (Gehl 2010, s. 180).

FÖRSLAG

GESTALTNING BASERAD PÅ TEORI

Under detta avsnitt redogörs hur teorierna som använts har påverkat mitt gestaltungsförslag.

Regionalplanekontoret 2010;

Mötesplats ska vara en plats där människor vill vara. Denna information använde jag för att hitta metoder för att få folk att trivas.

Det ska vara inbjudande att använda platsen själv utan att vara uttittad. Genom att bokstäverna som sittplatser ger skydd och en upplevelse av mänsklig närvaro med hjälp av sin storlek blir det mindre uppenbart om man ensam använder platsen.

Andersson 2013;

Mötesplats är där vägar möts, därför ville jag att människor skulle välja vägen förbi Gamla torget och skapade en trottoar längst Fyriskan.

För att vilja stanna behöver platsen vara utformad för att tillåta många besökare. Min utformning består därför av många sittplatser i olika former.

Berglund, Eriksson & Ullberg 2011;

Sittplatser behöver ge olika typer av användning. Sittplatsernas olika utformning och placering blev därför en viktig faktor i

gestaltungsförslaget.

Att kunna promenera längst vatten och dess natur är intressant för människor vilket kommer leda till att besökare väljer detta stråk förbi Gamla torget. Går fler människor förbi så ökar chansen att de uppmärksammar Gamla torget och väljer att stanna på platsen, vilket ger en ökad dragningskraft som mötesplats.

För att människor ska vilja använda en plats under vintertid ska man kunna ta sig till platsen, därför värmer jag upp hela torgytan under vintertid så att snö och is inte blir ett hinder för framkomligheten.

Gehl 2010;

Stöd i omgivningen inbjuder människor att stanna till och använda en plats, därför är bokstäverna upphöjda i olika nivåer för att fungera som stöd.

Bokstävernas höjd och storlek blir även i blickfånget för människor och borde därför fånga maximalt med uppmärksamhet av besökare.

En bra stad inbjuder till lek, vilket gestaltningen med bokstäver som sittplatser tar fasta på.

För att se andra människor är sittplatser placerade både längst torgets nordvästra

kant och på torgets mitt, allt för att människor ska kunna välja om de vill se eller synas. Det ger även olika typer av intimitet i valet av sittplats, vilket Gehl förespråkar som en viktig faktor för att människor ska vilja använda en plats.

Ljussättning av en plats skapar ett intresse att besöka platsen under hela dygnet, vilket gestaltningen tillåter genom olika typer av belysning. Ljusarmaturer i bokstäverna skapar intresse och är tydlig, belysning i mark ger tydlighet i markuppbyggnad och ökar tillgänglighet, belysning i planteringar blir en detalj som ger ytterligare en nivå av intresse för besökare.

Cullen 1971;

Cullen påpekar att en positiv faktor är att kunna inta olika positioner på en plats. Att kunna klättra eller sitta är därför positivt för användningen, något som bokstävernas sittplatser inbjuder till.

Bilars utrymme på en plats medför ett användande av körytan. Människor använder en yta om det finns. Detta var ytterligare argument för att begränsa körytan. Att nedsänkningar ger en effektiv avgränsning använde jag därför på körbanan.

Intresse för en plats kan skapas genom tillslutningar i stadens rum. Informationen om detta ledde till pilträdet placering på

torgytan, som en siktblokering och uppmärksammande av torgrummet med "här och där" begreppet.

Mandaipour 2010;

Kopplingen till resten av staden är viktig, därför blev även passagemöjligheten förbi torgytan viktig. Relationen mellan bilar och gångtrafikanter behöver fungera och därför anlade jag en avvikande stenläggning (i kulör) som markerar körbanan för att på så sätt begränsa bilarnas tillgång till torgytan.

Potteiger & Purinton 1998;

Namn ger associationer till platser, att använda namn som utmärkande gestaltungsdrag på en plats kan därför binda associationer till platsen och placeringen i staden.

Namnet Gamla torget talar om att torget har funnits länge i Uppsala stad. Att leka med namnets bokstäver och använda dessa som sittmöbler skapar identitet samtidigt som det är ett sätt att åter knyta samman platsen med sitt namn.

BESKRIVNING AV GESTALTNINGSFÖRSLAG

Huvudfunktioner i gestaltungsförslaget för Gamla torget är att skapa en mötesplats och bevara passagen till intilliggande målpunkter för gångtrafikanter. Gestaltningen bygger

därför på att skapa identitet med syfte att väcka intresse hos förbipasserande. Därför behöver gestaltningen vara unik till den grad att människor lägger märke till platsen och så tilltalande att man vill stanna och sitta på platsen.

BOKSTÄVER SOM SITTPLATSER

Att använda förstorade bokstäver som gestaltningselement för att skapa identitet kändes till en början banalt. Men efter reflektion och möjliga scenarion om uppfattningen av detta gestaltungsgrepp så kändes det som ett bra och starkt alternativ. Förankrat i litteraturen om Namegiving borde torgnamnet som en del av gestaltningen vara ett fungerande uttryck. Genom att använda torgets namn knyter gestaltningen band till dess historia och väcker intresse, inte bara för torget, utan även Uppsalas historia som stad.

Bokstäver som sittplatser tror jag kan locka många olika typer av besökare eftersom man kan välja mellan vilken utformning på sittplats som tilltalar en själv.

Det är även sittytor som öppnar upp för fri användning vilket borde skapa ett intresse hos de som går förbi, förhoppningsvis leder det till att fler stannar på platsen.

Med detta i tankarna tror jag att bokstavsskulpturerna och deras anknytning till platsens historia bildar en egen identitet. Gamla torget kommer på detta sätt att särskilja sig mot Uppsalas övriga torg och tillföra något alldeles eget.

Att kombinera bokstäver och mer klassiska sittplatser ger en uppdelning av funktion och en kontrast på torget vilket borde skapa ett intresse för platsen.

Versaler eller gemener

Valet av versaler eller gemener var egentligen inte avgörande för att komma vidare i gestaltningen därför valde jag stora bokstäver. Det gjorde jag för att jag tyckte att det kändes direktverkande, och kraftfullare än gemener. Intentionen med bokstäver som gestaltningselement var att nå ut med syftet att uppmärksamma ytan. Jag ansåg därför att versaler var effektivast att använda eftersom de fungerar som ett utropstecken i skriftspråk. Jag har valt typsnittet Gill Sans till bokstavsskulpturerna. Detta för att typsnittet är tydligt i formspråket och fungerar skulpturalt för den funktionen jag avsett.

Material

Initialt föll materialvalet på betong för att skapa en mjuk möbel med definierade kanter och värme, gärna med en intonad färg. Då betong inte är anpassat för former

med definierade hörn valdes detta material bort. Materialet på bokstäverna är något som är underordnat klimatet. Syftet var att inbjuda till sittande och locka folk att stanna upp. Att ha ett material som blir hett under sommartid eller behåller fukt under lång tid valde jag bort eftersom att jag ville att det skulle kännas tilltalande att sätta sig på sittplatserna. Materialvalet föll slutligen på brons därför att det är formbart såväl som funktionellt när det kommer till att leda värme och formen kan innefatta belysningsarmaturer. Det är även ett vedertaget och beprövat material i offentliga miljöer. Tack vare detta val har jag kunnat arbeta både med uppvärmda sittplatser och med en ljussättning inom samma form.

Städning

Bokstävernars former kan försvåra för städning och samla skräp eller smuts, speciellt i bokstäver med inre hörn. Men då utformningen är viktig för platsen så är detta något som bör tillåtas ha en hög skötselgrad.

GÅNGTRAFIK, BILPASSAGE, BUTIK & RESTAURANGVERKSAMHET

Jag ville ha en sammanhållen torgyta för att skapa en plats att stanna på. Därför blev valet att placera vägen intill sidan av torgytan, med ett säkerhetsavstånd på två meter från entréerna längst östra sidan av

torget. Ett av de viktigaste argumenten för att separera torgytan från bilarnas köryta var att prioritera gångtrafik, vilket jag gjorde för att en levande stad blir till när människor rör sig genom staden och stannar på platser under vägen. Ytterligare ett argument för att prioritera gång och cykeltrafik är att det gynnar Uppsala stad då stadslivet blir livligt och aktivt.

Med hjälp av färgskillnader i markmaterialet skapas en hierarki som gör bilarnas tillgång till torgytan tydligare.

Det påverkade gestaltungsförslaget till att hålla torgytan sammanhållen och placera en körbana i utkanten av torgets långsida. Genom denna utformning blev torgytan till för fri aktivitet och samvaro istället för att användas för parkering.

När jag utformade mitt förslag så reflekterade jag därför över hur det kunde komma sig att bilar tilläts längst Fyrisåns sträckning när trafik i regel inte får företräde i Uppsala stad. Jag ansåg att det viktigaste var att få en plats där människor lätt kunde parkera sina cyklar för att kunna använda platsen.

Det påverkade mitt förslag genom att körbanan smalnades av och cykelparkeringarna på trottoaren intill Fyrisån flyttades till trottoaren mot Gamla

torget. Markmaterialet på torgytan fortsatte även ut över körbanan och till trottoaren på Fyrisåns sida, därmed blir körbanan förbi Gamla torget en uppmärksammas förlängning av torgytan och bilarna underordnade gång- och cykeltrafikanterna.

En möjlig lösning hade varit att koppla trafiken över Svartbäcksgatan istället för att dra in den över torget. En plats där trafiken inte prioriteras upplevs som viktigare bland fotgängare. Men jag valde att placera bilpassagen i utkanten av Gamla torgets torgyta istället för att dra vägen över Svartbäcksgatan, eftersom torget lever på grund av dess liv, rörelse och dragningskraft. Att låta bilar köra över Svartbäcksgatan tror jag skulle ge ett större intrång än att låta bilar komma förbi på Gamla torget.

Att ha restaurangverksamhet som en del av torgytan betyder i det här fallet att restaurangens uteservering är ett gestaltningselement under sommartid. Det påverkade mitt förslag genom att torgytan blir aktiverad av restaurangbesökare och bidrar med aktivitet och rörelse till Gamla torget.

Passagemöjligheten för gående över torgytan har varit viktig att behålla för att bevara en mänsklig rörelse över torget och på så sätt skapa liv i platsen. Mitt mål var att skapa möten, men om inga människor passerar

platsen så blir det ingen optimal mötesplats. Det påverkade mitt förslag genom att hinder i form av pollare och kedjor inte finns på torgytan längre. Det anser jag som en lösning för att göra ytan inbjudande.

GRÖNSKA

Jag ville tillföra grönska men hade svårt att hitta en gräns att förhålla mig till när det gällde skillnaden i grönska mellan torg och park. Således valde jag att ha största delen av ytan hårdgjord. Detta för att människor skulle kunna röra sig fritt.

Kaskadpil

Placeringen av kaskadpilen *Salix x sepulcralis* 'Chrysocoma' påverkade mitt förslag genom att ytanvändningen under trädet fungerar som en häftig effekt och spännande upplevelse eftersom grenarna hänger långt ner mot marken.

Att använda ett stort träd som rumsskapande element vid passagen mot gränden, medför att jag får den tillslutning som jag önskat. Jag ville både uppnå en visuellt hindrande effekt och samtidigt locka människor till att upptäcka torget. Detta är ett resultat som jag gärna ser, då bilister som känner sig osäkra på sin miljö tenderar att köra sakta.

Magnolia

Magnolia kobus som träd nere vid ån och i nedre delen av torget blev en dragningskraft för besökare med sina stora exotiska blommor.

Effekten och fördelarna med *Magnolia* överväger då trädet blommar på bar kvist och därmed släpper igenom solljus när vi i Sverige är som allra mest soltörstande efter vintern. Att jag valde *magnolia* berodde även på att träden med sina kraftfulla grenar står sig stadiga mot den uttrycksfulla gestaltningen med versalerna på torget. Placeringen intill bokstäverna fungerar bra eftersom *Magnolia* inte släpper ifrån sig frukt vilket hade kunnat försvåra skötseln.

Pilen är mjuk i sitt uttryck, därför valde jag kontrasten med *magnolia* eftersom den skapar ytterligare en kontrast och spänning i gestaltningen.

UPPVARMD MARK

Att låta hela ytan vara varm gör att tillgängligheten är stor året runt. Till dess nackdel kan sägas att en del av den charm som årstidsväxlingarna innebär försvinner när snön inte får lägga sig. Att bokstäverna är uppvärmda blir också märkbart först när man känner på dem. Om hela torget hade varit täckt av snö förutom på sittplatserna hade kanske uppvärmningen varit tydligare och lockat fler människor att sätta sig.

Tanken om mötesplats väger dock tyngst och därför är det viktigast att människor kan och väljer att besöka Gamla torget även när det är minusgrader och snö. Det blir även en skötselaspekt där snöröjning som hade varit svårt i gestaltningsförslaget, nu helt kan undvikas.

DISKUSSION

Fotograf Javanaud, T./ Archileaks

LITTERATUR- DISKUSSION

Syftet och målet var att skapa en mötesplats på Gamla torget. Att grunda gestaltningen i erkänd teori som fokuserade på att få människor att just stanna och mötas var därmed huvudfokus.

Med en förståelse för den informationsmängd och resultat som en undersökning av denna sort kan resultera i, valde jag att göra en avgränsning i sökområdet efter information som relaterade till projektets nyckelord. Litteraturstudien omfattade därför de nyckelord som relaterade till målet med gestaltningen.

Valet att söka efter litteratur via nyckelord var ett sätt att skapa ett tydligt samband mellan utförande och resultat. Det var ett sätt att tydligt visa i kopplingen mellan gestaltungs-grepp och påverkan för hur människor upplever en plats. Ur denna litteraturmängd valde jag ut de fakta som innefattade konkreta bidrag till hur man kan uppnå syftet med gestaltningen. Att välja ut fakta som gav konkreta förslag och kopplingar mellan gestaltning och upplevelsevärden kan ses som ett argument och en förutsättning för att kunna säga att litteraturen ligger bakom gestaltungs-förslaget.

PLATS & GESTALTNINGS- DISKUSSION

Som min analys visade är Gamla torget dåligt utnyttjat trots dess centrala placering och tydliga kvaliteter. Detta har lockat mig att utreda och ta fram ett förslag på gestaltning som gör att platsen utnyttjas bättre.

För att förstå hur gestaltungs-förslaget skulle mottagas av besökare på plats, hade vidare undersökningar behövts. Ett exempel på en sådan undersökning hade kunnat vara att arbeta med fullskalemmodell av till exempel bokstäverna på torget.

Gränserna till arbetsområdet omfattade den intelliganda delen av Östra Ågatan och gränden mot Svartbäcksgatan. Dessa ytor ingår i gestaltungs-förslaget därför att de kan påverka användningen av Gamla torget. Om Östra Ågatan är gestaltad med räcken eller andra barriärer, vilket till exempel cykelparkeringarna längst ån utgör nu, så medför det en svårighet för människor att röra sig fritt till och från torgytan. Det i sig är argument nog att innefatta dessa delar av omgivningen.

I inventering och analys av Gamla torget framgår att torgytan är relativt liten och att det är många funktioner som ska samspela för att platsen ska fungera. En svårighet var just storleken på torget, där funktionerna

kommer tätt inpå varandra för att få plats. De varutransporter och sopbilar som behöver nå parkeringsgaragen via torgytan utgjorde en svår aspekt. Det påverkade mitt förslag genom att spara ett utrymme närmast fasaden i sydöstra delen av torget. Sopbilar behöver en svängradie på 8 meter, och därför placerades trädet med tanke på detta utrymme.

Till exempel såg jag i inventeringen att människor passerade platsen, jag såg även att det fanns tydliga stråk som framgick när många människor hade observerats. Det kom människor från Dombron och från båda hållen på Östra Ågatan, sedan sneddade de över torgytan för att samlas ihop i gränden in mot Svartbäcksgatan.

METODDISKUSSION

I efterhand kan jag se att om jag hade följt och redovisat projektstegen som ingår i metoden för produktdesign (med undantag för budget- och offertfördjupning) skulle det troligen gett läsaren en tydligare förståelse för mina val under arbetets gång.

Ett alternativt arbetssätt till min metod (att individuellt inventera, analysera och utforma ett gestaltungsförslag), vore att ta hjälp av de människor som passerar ytan. Att utforska deras tankar om tillägg eller förändring och därefter skapa en gestaltning inspirerad av

deras samlade tankar. Troligtvis skulle det även behövas ett helhetsgrepp som håller samman gestaltningen och riktar de många viljorna till en samexistens om denna metod hade valts.

SLUTSATS

I mitt examensarbete lyftes frågan om Gamla torget med dess förutsättningar men också problem. Det jag fokuserade på var att förändra gestaltning från att nästintill endast vara en passagefunktion. Jag ville skapa en identitet som byggde på platsens namn och därmed historia. En plats som inspirerar och lockar människor att stanna till, sitta ner, lekfullt använda och undersöka platsen, allt för att möta andra människor på olika sätt.

Att testa saker och kasta genomarbetade idéer för att kunna gå vidare tror jag har varit en viktig lärdom från examensarbetet, även om det många gånger har varit en frustrerande insikt. Det problematiska har varit att välja en lösning på ett problem som har oändligt med lösningar och helhjärtat tro på metodidén.

Gamla torget har stora möjligheter att bli en nyckelplats i Uppsala stad. Förhoppningsvis bidrar mitt arbete med ett ökat intresse och en djupare förståelse för platsen. Som avslutning hoppas jag att gestaltningen kan bli en ingång för en torgyta som kan bli

betydande för Uppsala stad. Arbetet som helhet kan även användas som inspiration för andra platser som redan är välbesökta, men där gestaltningen behöver samla människor och locka dem att stanna till.

NYA FRÅGOR

- Hur skulle Gamla torget gestaltas om besökarna får vara med och påverka?

- Vart går gränsen mellan torg och park?

- Hur kan man testa om ett gestaltungsförslag kommer att uppfattas som tänkt?

REFERENSER

LITTERATURREFERENSER

Andersson, K. (2013). *Alla pratar om goda mötesplatser- men vad är det egentligen*. Movium Magasin- Om livet i staden, Nr 1 2013.

Berglund, U. & Jergeby, U. (1998). *Stadsrum- människorum: att planera för livet mellan husen*. Västerås: Byggnadsrådet.

Berglund, U. Eriksson, M. & Ullberg, M. (2011). *Här går man. Uppsala, Institutionen för stad och land, Rapport nr 3- 2011*. [Elektronisk] http://fudinfo.trafikverket.se/fudinfoexternwebb/Publikationer/Publikationer_001401_001500/Publikation_001485/Gående%20etapp%20202011_3.pdf [2014-01-21].

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder: Upplaga 2*. Malmö: Liber.

Cullen, G. (1971). *The Consise Townscape*. Oxford: Architectural Press.

Gehl, J. (2010). *Cities for people*. Washington: Island Press.

Jergeby, U. (1996). *Offentlig miljö som arena och kuliss: att se, bli sedd och mötas på stadens*

offentliga och bostadsnära platser. Diss. Uppsala: Uppsala universitet.

Landqvist, J. (1994). *Vilda idéer och djuplodande analys: Om designmetodikens grunder*. Carlssons bokförlag.

Madanipour, A. (2010). *Whose Public space: International case studies in urban design and development*. Oxon och New York: Routledge.

Potteiger, M. Purinton, J. (1998). *Landscape narratives: design practices for telling stories*. United States of America: John Wiley & Sons, Inc.

Regionplanekontoret Stockholms läns landsting (2010). *Mötesplatser i Stockholmsregionen. Rapport 2:2010*.

[Elektronisk] http://www.tmr.sll.se/MOSS-dokument/Publikation/Publikationer_Mötesplatser_2_2010.pdf [2014-01-21].

Wahlberg, M. (1994). *Namn på gator, torg och broar i centrala Uppsala*. Uppsala kommuns namnberedning och historiekommitté samt Ortnamnsarkivet i Uppsala, Almqvist & Wiksell Tryckeri Uppsala.

BILDREFERENSER

Fotograf Javanaud, T. [Elektronisk] <http://www.archileaks.se/databas>.